

POSTANOWIENIE

17 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 17 lutego 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa T.S., J.S. i B.S.

przeciwko Bank S.A. w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bank S.A. w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 30 czerwca 2022 r., I ACa 976/20,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od Bank S.A. w W. łącznie na rzecz T.S., J.S. i B.S.

5400 (pięć tysięcy czterysta) zł kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia zobowiązanemu.

(G.G.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 24 września 2020 r., XVIII C 93/20, Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego banku na rzecz każdego z powodowych kredytobiorców po 27 285,71 zł i po 81 049,27 franków szwajcarskich (CHF) z odsetkami oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Wyrokiem zaskarżonym skargą kasacyjną Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację banku.

Sąd drugiej instancji ustalił, że powodowie 15 lipca 2005 roku, jako konsumenci, zawarli z poprzednikiem prawnym banku umowę kredytu hipotecznego na 328 000 CHF. Kredyt miał zostać wypłacony jednorazowo, okres spłaty został ustalony na 216 miesięcy. Zgodnie z zapisami regulaminu raty spłat przeliczane były na złote według ostatniej tabeli kursów ogłoszonej przez bank w dniu jej wymagalności, przy zastosowaniu kursu sprzedaży walut.

Od stycznia 2010 r. roku do czerwca 2017 r. roku kredytobiorcy uiścili łącznie na rzecz banku, tytułem spłaty rat, 81 857,15 zł oraz 243 147,83 CHF.

Jak wskazał Sąd drugiej instancji bank nie wykazał aby na jakiegokolwiek inne elementy umowy poza kwotą kredytu w złotych polskich i okresem kredytowania, kredytobiorcy mieli jakiegokolwiek wpływ, w szczególności na treść klauzul przeliczeniowych.

Sąd drugiej instancji uznał, że zarówno część kapitałowa jak i odsetkowa raty stanowi świadczenie nienależne, skoro podstawą ich świadczenia była umowa kredytu, uznana ostatecznie za nieważną.

Pozwany bank wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na:

1) wystąpienie w sprawie zagadnienia prawnego: czy przy dokonywaniu oceny klauzul przeliczeniowych, tj. klauzul przewidujących stosowanie kursu kupna do wypłaty kredytu lub kursu sprzedaży do spłaty rat kapitałowo - odsetkowych, wynikającego z Tabeli kursowej Banku, z perspektywy abuzywności, należy uwzględnić, że art. 111 ust. 1 pkt 4 Prawa bankowego daje (i dawał w czasie zawierania umowy) bankowi podstawę do ustalania kursów w Tabeli kursowej banku i żaden przepis prawa nie przewidywał w dacie zawarcia umowy kredytu obowiązku wskazywania w jej treści sposobu ustalania kursów walut;

2) potrzebę wykładni art. 385¹ § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13, art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 3 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13, art. 1 pkt 1 lit. a oraz art. 4 pr.bank.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uchwałą pełnego składu Izby Cywilnej SN z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, do rangi zasady prawnej podniesiono tezy, iż:

1) w razie uznania, iż postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów;

2) w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.

Powyższe tezy, wiążąc w niniejszej sprawie (art. 88 u.s.n.), uniemożliwiają przyjęcie skargi kasacyjnej, gdyż wykluczają trwanie stosunku prawnego po usunięciu z treści umowy źródła kursu walutowego. W celu uwzględnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący musiałby zakwestionować tezę Sądu drugiej instancji o nieuczciwym charakterze przeliczników walutowych ustanowionych w umowie lub zakwalifikowaniu umowy jako umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej. W orzecznictwie jest utrwalona teza o niedopuszczalności stosowania kursów walutowych ogłaszanych jednostronnie przez bank.

Kurs walut obcych ogłaszany przez bank na podstawie art. 111 ust. 1 pkt 4 pr.bank. wiąże klientów banku przy dokonywaniu z bankiem czynności prawnych w okresie od ogłoszenia kursu do ogłoszenia nowego kursu. Istotne jest tu jednak to, iż nie można umową zbindować konsumenta kursami, które dopiero zostaną ogłoszone, a orzecznictwo jednolicie uznaje takie zbindowanie przyszłym kursem za niedozwolone. Postanowienie o odesłaniu do tabeli kursowej banku, jako współokreślające wysokość pozostałego do spłaty zadłużenia, czyli główne świadczenie kredytobiorcy, co do zasady nie podlega ocenie w świetle art. 385¹ § 1 k.c., lecz tylko pod warunkiem, że postanowienie to zostało sformułowane w sposób jednoznaczny. Utrwalona jest rozszerzająca wykładnia tego warunku jako obejmującego nie tylko tekst warunku (jest jasne, co znaczy stosowanie kursu ogłoszonego przez bank), lecz także mechanizm działania tego warunku. Aby

odesłanie było dozwolone, w umowie musiałyby zostać zawarte szczegółowe zasady ustalania kursu tak, aby kredytobiorca sam mógł obliczyć ten kurs w danej chwili. Ustalenie kursu tylko do wypłaty kredytu i usiłowanie związania kredytobiorcy przyszłymi, jednostronnie ustalany kursami nie mogło być skuteczne.

Problemów prawnych nie budzi art. 385¹ § 1 i 2 k.c. – które postanowienia charakterystyczne dla umów kredytów indeksowanych do franka szwajcarskiego są abuzywne, tj. tylko klauzula kursowa czy także klauzula ryzyka walutowego. Skoro będąc związanym uchwałą SN z 25 kwietnia 2024 r. Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie nie mógł uznać umowy kredytu za ważną, bezprzedmiotowe jest rozważanie abuzywności części umowy w postaci mechanizmu indeksacji.

Należy przy tym zaznaczyć, że na podstawie art. 385² k.c. dla stosowania art. 385¹ k.c. istotna jest chwila zawarcia umowy (uchwały w składzie 7 sędziów SN z 20 czerwca 2018 r., III CZP 29/17, OSNC 2019, nr 1, poz. 2, z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56), a nie ewentualne, późniejsze zmiany nieważnej umowy lub stanu prawnego (jak wejście w życie art. 69 ust. 3 pr.bank.), chyba że przepisy przejściowe stanowiłyby o sanowaniu nieważnych umów.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oddalił wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. kredytobiorcom przysługuje od skarżącego zwrot kosztów sporządzenia odpowiedzi na skargę kasacyjną w wysokości stawki minimalnej określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Min. Sprawiedl. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Dariusz Pawłyszcz

(G.G.)

[SOP]

